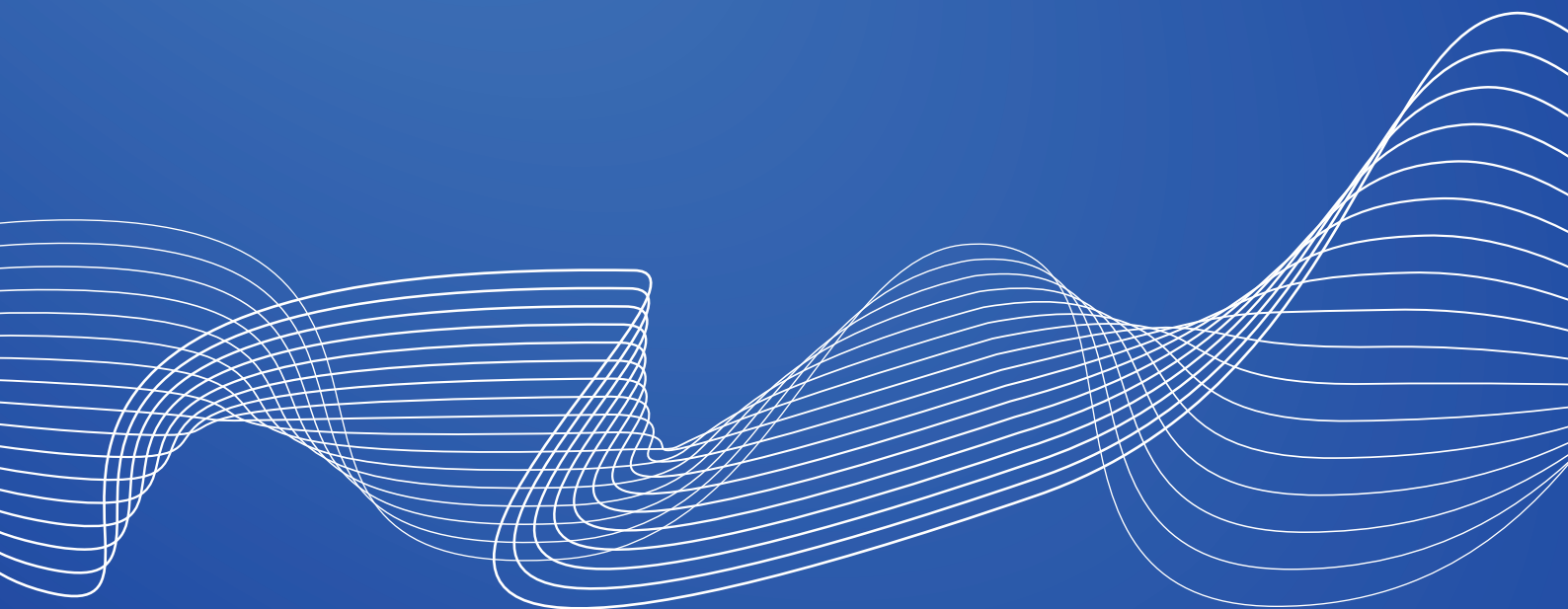

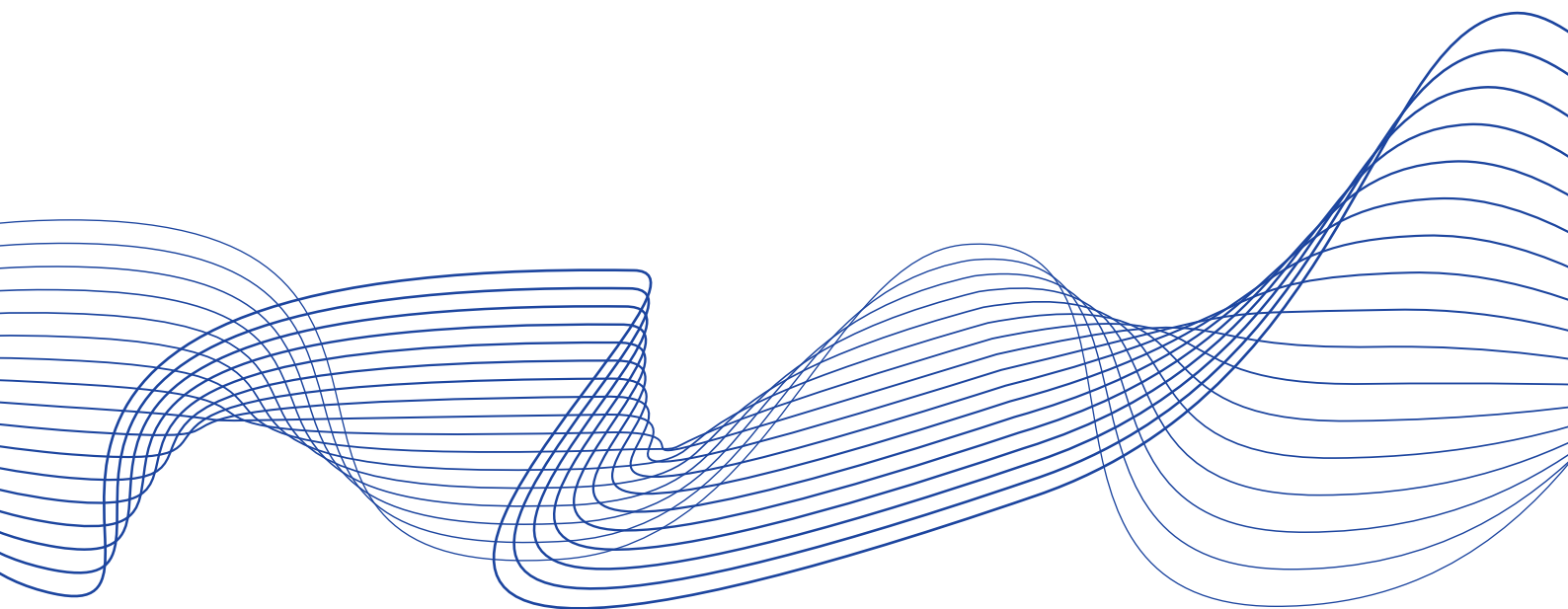
Gada pārskats
2013

ESRK

Eiropas Sistēmisko risku kolēģija
Eiropas Finanšu uzraudzības sistēma

Gada pārskats
2013

ESRK

Eiropas Sistēmisko risku kolēģija

Eiropas Finanšu uzraudzības sistēma

Saturs

Priekšvārds.....	4
Kopsavilkums.....	5

Priekšvārds

*Mario Draghi
Eiropas Sistēmisko risku kolēģijas
priekšsēdētājs*

Priecājos par iespēju iepazīstināt ar trešo gada pārskatu, ko sagatavojusi Eiropas Sistēmisko risku kolēģija (ESRK). ESRK izveidota 2010. gadā kā neatkarīga Eiropas Savienības (ES) struktūra, kas uzņemas atbildību par ES finanšu sistēmas makroprudenciālo uzraudzību. Pārskats aptver periodu no 2013. gada 1. aprīļa līdz 2014. gada 31. martam.

Trešajā darbības gadā ESRK intensīvi strādājusi, sniedzot atbalstu jauna Eiropas makroprudenciālās politikas regulējuma izstrādē. Tā ne vien izstrādājusi vadlīnijas makroprudenciālās uzraudzības iestādēm par ES tiesību aktos noteikto makroprudenciālo instrumentu izmantošanu, bet arī radījusi jaunus analītiskos jēdzienus un paņēmienus sistēmisko draudu apzināšanai. Konkrētāk, tā paplašinājusi savu analītisko darbību, kas tagad aptver ne vien bankas, bet arī apdrošināšanas sektoru, paralēlo banku darbību un finanšu infrastruktūras. Sīkāka informācija par ESRK un tās darbību atrodama ESRK interneta vietnē.

Pārskats sagatavots saskaņā ar ESRK Regulas 19. pantu, un man būs gods iepazīstināt ar to Eiropas Parlamenta Ekonomikas un monetāro jautājumu komiteju tās jaunajā sastāvā pēc nesēn notikušajām Eiropas Parlamenta vēlēšanām.

Frankfurtē pie Mainas 2014. gada jūlijā

A handwritten signature in blue ink that reads "Mario Draghi". The signature is fluid and cursive, with the first letters of the first and last names being capitalized and prominent.

Mario Draghi (*Mario Draghi*)

ESRK priekšsēdētājs

Kopsavilkums

2013. gadā – trešajā Eiropas Sistēmisko risku kolēģijas (ESRK) darbības gadā – ESRK turpināja monitorēt ES finanšu sistēmas stabilitāti vājas un nevienmērīgas tautsaimniecības atveseļošanās apstākļos. Joprojām saglabājās augsts valsts un privāto parādsaistību līmenis, radot netipisku vidi daudzos tautsaimniecības sektoros. Gada laikā bija vērojama banku sektora finansēšanas apstākļu pakāpeniska un vispārēja uzlabošanās, neraugoties uz gauso makroekonomisko attīstību. Tika atklāti atsevišķi ievainojamības avoti, piemēram, dažu valstu nekustamā īpašuma tirgos. Kopumā norises saistībā ar vairākām aktīvu grupām veicināja situācijas uzlabošanos finanšu sektorā. Lielākajā pārskata perioda daļā tirgus bažas galvenokārt bija saistītas ar pasaulē vērojamo monetārās politikas nosacījumu pārmaiņu plašākas ietekmes un/vai pēkšņas tirgus noskaņojuma maiņas iespēju.

Strukturālajā jomā saistībā ar regulatīvajām reformām un gatavošanos gaidāmajiem stresa testiem bankām nācās palielināt kapitālu, lai veicinātu pretestības spējas. Turklāt tika panākta vienošanās par grozījumiem vairākos tiesību aktos, piemēram, par banku darbību (saistībā ar Vienoto uzraudzības mehānismu, Banku sanācības un noregulējuma direktīva), apdrošināšanu (*Omnibus II*) un finanšu tirgiem (Finanšu instrumentu tirgu direktīva un Finanšu instrumentu tirgu regula), kas ietekmēja ESRK darbības jomu. ESRK turpināja darbu saistībā ar vērtspapīru finansējuma darījumiem un centrālajiem darījuma partneriem – divām jomām, kuras tā iepriekš bija atzinusi par arvien nozīmīgākām finanšu sistēmas stabilitātei. Apdrošināšanas sektorā ESRK monitoringa un novērtējuma darbība galvenokārt bija vērsta uz zemu peļņas likmju vides ietekmi un *Solvency II* (Maksātspēja II) nozīmi īsākā termiņā.

Lai novērstu un/vai mazinātu sistēmiskos draudus, ESRK var sniegt ieteikumus vai izteikt brīdinājumus. Lai turpmāk pilnveidotu makroprudenciālo regulējumu, ESRK 2013. gada aprīlī sagatavoja ieteikumu ESRK/2013/1 par makrouzraudzības politikas vidēja termiņa mērķiem un instrumentiem. ESRK darbam ir pieci vidēja termiņa mērķi. Tie ietver šādu norišu izraisīto sistēmisko risku novēršanu un mazināšanu: 1) pārmērīgs kreditēšanas kāpums un aizņemto līdzekļu īpatsvars; 2) pārāk lielas termiņstruktūras neatbilstības un tirgus nelikviditāte; 3) tieša un netieša riska darījumu koncentrācija; 4) nesaskaņoti stimulējošie pasākumi, kas vērsti uz morālā kaitējuma mazināšanu; un 5) tirgus infrastruktūras.

Šā gada laikā būtiski ESRK resursi izmantoti Kapitāla prasību direktīvā (CRD) un Kapitāla prasību regulā (CRR) noteikto makroprudenciālo instrumentu ieviešanai. Šim darbam bija divi mērķi – pirmkārt, pilnveidot kritērijus un principus, saskaņā ar kuriem atbildīgās iestādes izmantos atsevišķus instrumentus, un, otrkārt, tālāk izstrādāt instrumentu kopumu un paplašināt tā darbības jomu. 2014. gada martā ESRK publicēja jauno makroprudenciālo instrumentu izmantošanas principus "Ziņojumā par makroprudenciālo politiku banku sektorā" (*Flagship Report on Macro-prudential Policy in the Banking Sector*) un "Banku sektorā īstenojamās makroprudenciālās politikas rokasgrāmatā" (*Handbook on Operationalising Macro-prudential Policy in the Banking Sector*). Turklāt ESRK izveidoja procesuālo regulējumu ieteikumu sniegšanai par konkrētu makroprudenciālo instrumentu izmantošanu saskaņā ar CRD/CRR. Vairākas dalībvalstis vienlaikus paziņoja par nodomu izmantot makroprudenciālos instrumentus.

Saskaņā ar 2013. gada jūlijā publicēto "ESRK ieteikumu izpildes pārbažu rokasgrāmatu" (*Handbook on the follow-up to ESRB recommendations*) tika novērtēta ESRK agrāk sniegto ieteikumu par kredītēšanu ārvalstu valūtās un par valstu atbildīgo iestāžu makroprudenciālajām pilnvarām izpilde. Novērtējuma rezultāti liecināja par to, ka adresāti nodrošinājuši augstu ieteikumu izpildes pakāpi.

Pašlaik notiek ESRK regulas 20. pantā noteiktā ESRK pārskatīšana.

© Eiropas Sistēmisko risku kolēģija

Adrese

Kaiserstrasse 29
60311 Frankfurt am Main
Germany

Tālrunis

+49 69 1344 0

Interneta vietne

<http://www.esrb.europa.eu>

Fakss

+49 69 1344 6000

Visas tiesības rezervētas.

Atļauta pārpublicēšana izglītības un nekomerciālos nolūkos, norādot avotu.

Šajā pārskatā iekļautie dati atbilst stāvoklim 2014. gada 13. jūnijā.

Šis ir ESRK 2013. gada pārskata priekšvārda un kopsavilkuma tulkojums latviešu valodā. Sīkāku informāciju sk. pilnajā ziņojuma tekstā, kas angļu valodā pieejams ESRK interneta vietnē (www.esrb.europa.eu).

ISBN 978-92-899-1394-2 (interneta versija)

ISSN 1977-5180 (interneta versija)

ES kataloga numurs DT-AB-14-002-LV-N

